

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM

T Á J É K O Z T A T Ó *
*az államháztartás központi alrendszerének
2014. évi helyzetéről*

2015. január

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

Az államháztartás központi alrendszerének 2014. évi előzetes hiánya a törvényi módosított 1151,5 milliárd forintos előirányzathoz képest 825,7 milliárd forintra teljesült. 2013-ban a hiány 932,8 milliárd forintot tett ki.

December hónapban a központi alrendszer hiánya 111,9 milliárd forint volt, ezen belül – a központi költségvetés és a társadalombiztosítási alapok egymás közötti technikai átcsoportosításának is köszönhetően – a központi költségvetés 101,1 milliárd forintos többletet, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 192,5 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok pedig 20,5 milliárd forintos deficitet mutattak.

A központi költségvetés 2014. december végi pénzforgalmi adatai a Kormány várakozásaihoz képest is kedvezőbben alakultak. Ez elsősorban a százmilliárd forintos összeget kitevő – előre biztosan nem ütemezhető - európai uniós átutalásoknak köszönhető, melynek következtében a már régóta halmozott uniós bevételelmaradás egy része rendezésre került.

Az államháztartás központi alrendszerén belül a központi költségvetés 837,1 milliárd forintos deficitel, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 5,7 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok 5,7 milliárd forintot meghaladó szufficittel zárták a 2014. évet.

Az idei évi hiány alakulásának értékelésekor ki kell emelni, hogy a gazdasági növekedés felfutásából, a foglalkoztatás bővüléséből, valamint az online pénztárgépek bekötéséből származó többletbevételek a költségvetési egyenleg alakulását jelentősen befolyásolták.

Az államháztartás központi alrendszerének adatai megerősítik a Kormány azon várakozását, mely szerint a 2014. évi uniós módszertan szerinti hiány a GDP 2,9%-ánál kedvezőbben alakulhat.

Központi költségvetés

A központi költségvetés 2014. évi bevételei az előző évhez képest közel 800 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak, melynek háttérében elsősorban a tervezett meghaladó gazdasági növekedés, növekvő foglalkoztatás és bővülő fogyasztás folyamata áll. A 2014. évi költségvetési törvényben előirányoztnál magasabban teljesültek többek között a társasági adó, az általános forgalmi adó, a személyi jövedelemadó, illetve a szociális hozzájárulási adó tételei.

A központi költségvetés 2014. évi kiadásai mintegy 652 milliárd forinttal meghaladták az előző évi kifizetéseket, összességében azonban a kormányzati céloknak megfelelően alakultak. Mind a 2013. évi szintnél, mind a 2014. évi előirányzatnál magasabban teljesültek ugyanakkor az európai uniós programokhoz kapcsolódó kifizetések összegei. Emellett meghaladták az előző évi kiadásokat többek között a helyi önkormányzatok támogatásai - ideértve az adósságuk törlesztéséhez nyújtott támogatásokat is -, valamint az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások.

Kamatgyenleg

A kamatkidadások a 2014. évben 1345,9 milliárd forintot tettek ki, 68,0 milliárd forinttal többet, mint az előző évben, a kamatbevételek pedig 334,5 milliárd forintos szintet értek el, 201,9 milliárd forinttal magasabb összeget a korábbi évnél. A nettó kamatkidadás (1011,4 milliárd forint) így összességében 133,9 milliárd forinttal lett kevesebb az előző évhez képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával, illetve a novemberi és decemberi kötvény-visszavásárlási aukció tervezettnél nagyobb volumenével magyarázható.

Társadalombiztosítási alapok

A társadalombiztosítási alapok 2014. évi 5,7 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap azonos összegű többletéből alakult ki. Az Egészségbiztosítási Alap nullszaldósan zárta az évet. A 2013. évben az alapok együttes egyenlege 0,8 milliárd forintot tett ki. A két év közti különbség elsősorban bevételi oldalon jelentkezett, az előző évinél magasabb összegben alakultak többek között a szociális hozzájárulási adó- és járulékbévételek, valamint az egészségügyi hozzájárulások. A kiadások esetében nagyobb összegben teljesültek többek között a nyugdíjkiadások, a gyógyító-megelőző ellátások, valamint a gyógyszerátogatások.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok 2014. évi 5,7 milliárd forintot meghaladó többlete az előző évhez képest alacsonyabb lett. Az alapok összes bevételei 140,2 milliárd forinttal, kiadásai 94,2 milliárd forinttal alacsonyabb összegben alakultak. A két év közti eltérés értékelésénél figyelembe kell venni, hogy 2013 decemberében a 2013. évi CLVI. törvénnyel létrehozott Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja részére sor került 135,5 milliárd forintos összegben központi költségvetési támogatás biztosítására és annak egyidejű kifizetésére is. Emellett az előző évhez képest nagyobb összegben teljesültek a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadásai is.

Az államháztartás központi alrendszerének 2014. évi előzetes pénzforgalmi adatai a következők:

	2013. évi tény	2014. évi törvényi módosított előirányzat (1)	2014. I-XII. hó tény (2)	előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-985,3	-1 128,1	-837,1	74,2
bevétel:	11 001,2	10 697,3	11 800,9	110,3
kiadás:	11 986,5	11 825,4	12 638,0	106,9
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	51,7	-23,3	5,7	-
bevétel:	612,1	437,6	471,9	107,8
kiadás:	560,4	460,9	466,2	101,1
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	0,8	0,0	5,7	-
bevétel:	4 864,2	4 848,8	5 031,6	103,8
kiadás:	4 863,4	4 848,8	5 025,9	103,7
EGYENLEG ÖSSZESEN	-932,8	-1 151,4	-825,7	71,7
bevétel:	16 477,5	15 983,7	17 304,4	108,3
kiadás:	17 410,3	17 135,1	18 130,1	105,8

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

1. A **társasági adóból** a központi költségvetésben a 2014. év során 394,8 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év értékének 122,4%-a. A magasabb teljesülés háttérében a 2014. évi előlegkötelezettségek bázisávinél nagyobb szintje, a kiemelkedően magas szintű decemberi adóelőleg-kiegészítés, valamint a március havi egyszeri hitelintézeti hozzájárulás befizetése áll.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben december végéig 20,6 milliárd forint bevétel realizálódott, amely teljesítés 3,1 milliárd forinttal haladta meg a 2013. évben befolyt bevételt, melyet a hitelintézetek árfolyamgát rendszeréhez kapcsolódó adóalap növekedése indokol.

A **cégautóadóból** december végéig 31,7 milliárd forint bevétel teljesült, mely a 2013. évhez képest 1,4 milliárd forinttal alacsonyabb. A csökkenés háttérében a cégautó-állomány átrendeződése áll.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év tizenkét hónapjában a központi költségvetésben mintegy 35 milliárd forint bevétel keletkezett, amely teljesítés

19,1 milliárd forinttal kevesebb az előző évhez viszonyítva. Az elmaradás háttérben részben a 2013. évi túlfizetés és annak 2014. évi visszaigénylése (közel 10 milliárd forint összegben), részben az adóalanyok rezsicsökkentés miatti adóalap-csökkenése áll.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** az év során 96,8 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel 12%-kal maradt el a 2013. évi értéktől, melynek háttérben az eva hatálya alá tartozó adózók számának egy év alatt bekövetkezett csökkenése áll.

Az **energiaadóból** 14,6 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év tizenkét hónapjában, amely az előző évi értéktől 1,7 milliárd forinttal maradt el. Az alacsonyabb teljesülés háttérben a csökkenő ipari és közületi energiafelhasználás, ezen belül pedig a földgázfelhasználás csökkenéséből adódó befizetéscsökkenés áll.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron – a jóváírások és terhelések egyenlegeként – az I-XII. havi adatok alapján 5,5 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előző évhez képest 0,7 milliárd forinttal maradt el.

Bányajáradék címén december végéig mintegy 63 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. A 2013. évi adatokhoz képest 0,2 milliárd forinttal volt alacsonyabb a befizetés.

A **játékadóból** az év tizenkét hónapjában 34,6 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely 3,7 milliárd forinttal magasabb a 2013. évi befizetésnél.

Az **egyéb befizetések** mérlegsoron december végéig 24,2 milliárd forint volt a bevétel, ami az egy évvel korábbi, 22,9 milliárd forint összegű bevételt 1,3 milliárd forinttal haladja meg. Ezen a mérlegsoron a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételekből** december végéig összesen 323,7 milliárd forint bevétel teljesült, amely több mint 90 milliárd forinttal magasabb az előző évhez képest. E bevételek között jelennek meg az elektronikus útdíjból származó bevételek, a hulladéklerakási járulékok, a karkedvezmény-biztosítási járulékból származó bevételek (mely 2013-ig a Nyugdíjbiztosítási Alapnál jelentkezett), valamint a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjakból és a különféle bírságokból származó bevételek is. A többlet elsősorban a 2013. július elsejével bevezetett elektronikus útdíjjal magyarázható.

A **pénzügyi szervezetek** 2010-ben bevezetett **különadója** sora december végéig 148,6 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 9,5 milliárd forinttal több a 2013. évi befizetésénél. A bázisévhez viszonyított többletbevétel háttérben elsősorban a magasabb mértékben bevallott adókötelezettség, másodsorban a visszaigénylések alacsonyabb szintje áll.

A szintén 2010-ben bevezetett **egyres ágazatokat terhelő különadóból** 2014. I-XII. hónapjában 1,0 milliárd forint visszautalás történt. 2013. január 1-jétől az

adónem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt még jelentkezett kiutalás.

A **kisadózók tételes adója** mérlegsoron december végéig 42,2 milliárd forint bevétel teljesült, ami az egy évvel korábbi, 28,3 milliárd forint összegű bevételt 13,9 milliárd forinttal haladja meg. Az eltérés oka egyrészt az, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal 2013. februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt a bázishoz képest emelkedett az adóalanyok száma is.

A **kisvállalati adó** jogcímen az év során 12,7 milliárd forint bevétel realizálódott, mely az előző évet 2,6 milliárd forinttal haladta meg. Az eltérés fő oka, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal 2013. februárban keletkezett fizetési kötelezettség, másrészt a 2014. évi adóelőlegek szintje magasabb lett a bázisévinél.

A **közműadó** mérlegsoron december végéig 55,0 milliárd forint bevétel teljesült, mely közel megegyezik az előző évi bevétellel.

A **reklámadó** mérlegsoron december végéig 3,3 milliárd forint bevétel teljesült. A reklámadó új adónem, amely 2014. augusztus 15-től hatályos, az első befizetési kötelezettség 2014. augusztus 20-án keletkezett. Az adót két egyenlő részletben, 2014. augusztus 20-ig és 2014. november 20-ig kellett megfizetni.

2. Az év tizenkét hónapjában az **általános forgalmi adóból** 3035,6 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 226,0 milliárd forinttal haladta meg. A befizetések 8,9%-kal, míg a kiutalások 10,1%-kal magasabban alakultak az előző évinél. A belföldi befizetések növekedése jellemzően a kereskedelem, gépjárműjavítás, valamint a feldolgozóipar befizetéseire köthető. A kiutalások növekedésének hátterében elsősorban az elmúlt év végén megélénkülő export és az ipari konjunktúra áll, melynek következtében a magasabb befizetéseket magasabb kiutalások kísérték.

A **jövedéki adóból** származó bevétel 2014. évben 918,9 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 21,6 milliárd forinttal, 2,4%-kal magasabb. Az üzemanyagok esetében 536,4 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 37,7 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki bevételnél. A befizetések emelkedését elsősorban a gázolaj-, valamint a benzinforgalom növekedése magyarázza, melynek hátterében a tavalyinál kedvezőbb időjárás, az árcsökkenések keresletre gyakorolt hatása és a fuvarozási teljesítmények növekedése állhatnak. A dohánygyártmányok jövedéki adója (287,9 milliárd forint) 23,7 milliárd forinttal volt alacsonyabb az előző évi bevételnél. Az alacsonyabb teljesülést a fogyasztás csökkenése, illetve a piaci szerkezet átrendeződése (cigarettről a fogyasztási dohányra való forgalomátterelődés) miatti adóalap-csökkenés indokolja. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 94,6 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely 7,6 milliárd forinttal több a bázisidőszaki összegnél. A magasabb teljesülés az alkoholforgalom emelkedésével magyarázható. Az alkoholtermékek esetén szerepet játszik a 2014.

év végi készletezés is, melynek oka a népegészségügyi termékadó alkoholtermékekre történő 2015. január 1-jei kiterjesztése.

A **regisztrációs adóból** az év tizenkét hónapjában 18,8 milliárd forintos bevétele keletkezett a költségvetésnek, mely 120,5%-a az előző évi teljesítésnek. A növekedés háttérében elsősorban a használt, másodsorban az új gépjárművek forgalomba helyezésének növekedése áll.

A **távközlési adóból** december végéig 56,0 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek, mely az egy évvel korábbi bevételt 9,0 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés háttérében az adóváltozás hatása áll.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsoron a költségvetésnek az év során 277,9 milliárd forint bevétele keletkezett, mely 18,3 milliárd forinttal haladta meg az előző évi értéket. A növekedés háttérének oka egyrészt az, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal 2013 februárjában keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt 2013. augusztus hónaptól az illeték mértéke emelkedett, és a készpénzfelvétel esetén eltörlésre került a tranzakciónként fizetendő 6000 forintos felső határ. A két év bevételeinek összehasonlításánál figyelembe kell venni, hogy 2013. szeptember-december hónapokban a pénzforgalmi szolgáltatók egyszeri befizetésének arányos része növelte a bevételt.

A **biztosítási adóból** december végéig 28,7 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 2,5 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A növekedés háttérének oka, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal 2013 februárjában keletkezett adófizetési kötelezettség. Az adónem a biztosítókat terhelő pénzügyi intézmények különadóját és a tűzvédelmi hozzájárulást váltotta ki.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele 2014. évben 1589,1 milliárd forint volt, amely az 1657,3 milliárd forintos bruttó befizetés és a 68,2 milliárd forintos kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel 84,5 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző évhez képest a befizetések 81,5 milliárd forinttal (5,2%-kal) nőttek, míg a kiutalások 3,0 milliárd forinttal (4,2%-kal) csökkentek. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti befizetésnövekedés.

Az **illetékbefizetések** – a 2013. évi bevételéhez viszonyítva 12,0%-kal, 12,9 milliárd forinttal magasabb – összege 120,3 milliárd forintot tett ki. A nagyobb teljesülés háttérében az előző évhez viszonyított magasabb összegű befizetések állnak.

A **gépjárműadó** december végéig 42,4 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának 2013. évi változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

4. A 2014. évben a **központi költségvetési szervek bevétele** összesen 1719,2 milliárd forint volt, mely 3,2%-kal alacsonyabb a 2013. évi bevételeknél

(1776,9 milliárd forint). Az intézmények bevételei közül az alábbi tételek emelhetők ki: 955,9 milliárd forintot a működési célú támogatás államháztartáson belülről, 425,2 milliárd forintot a működési, 120,1 milliárd forintot a közhatalmi bevételek, 149,1 milliárd forintot pedig az államháztartáson belülről jövő felhalmozási célú támogatások tettek ki. A fennmaradó részt a felhalmozási bevételek, a működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök, illetve az azonosítás alatt álló bevételek alkották.

5. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele** a 2014. évben 118,0 milliárd forint volt, amely 1,9 milliárd forinttal magasabb az előző évhez képest (2013-ban 116,1 milliárd forint).
6. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei között az EU támogatás** a 2014. évben 1652,5 milliárd forintot tett ki, amely 68,7 milliárd forinttal haladta meg az előző évben keletkezett bevételeket. Ez a bevétel elsősorban a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (1443,7 milliárd forint), valamint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (183,9 milliárd forint) keretében került felhasználásra.
7. **A központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege a 2014. évben 30,6 milliárd forintot tett ki, amely 63,9%-a az előző év befizetéseinek (2013-ban 47,9 milliárd forint). A 2014. évben 4,0 milliárd forint a költségvetési törvény 10. § (8) bekezdésében előírt befizetési kötelezettség – a Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggésben a szociális hozzájárulásiadó-változásból eredő kiadási megtakarítás befizetése a központi költségvetési szervek által – teljesítése. A fennmaradó 26,6 milliárd forint a költségvetési törvény 10. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség volt.
8. **Az elkülönített állami pénzalapok befizetése címen** a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap teljesítette a befizetési kötelezettségét, melynek az összege a 2014. évben 10,0 milliárd forintot tett ki.
9. **A helyi önkormányzatok befizetései** címen a 2014. évben a teljesítés 23,1 milliárd forint volt. Ez a sor tartalmazza a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeit, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát, a Munkahelyvédelmi Akcióval összefüggő befizetéseket, továbbá a köznevelési intézmények működtetésével kapcsolatos önkormányzati befizetéseket.
10. **A Nyugdíjbiztosítási Alap** 2014. évi költségvetési **befizetése** összesen 184,7 milliárd forintot tett ki, melyből 183,4 milliárd forint a 2014. évi költségvetési törvény 26. § (5) bekezdésében előírt, az alap kiegyensúlyozását szolgáló befizetés, 1,3 milliárd forint pedig a 2013. évi zárszámadási törvény 18. §-ában előírt, az alap 2013. évi többletének a rendezésére irányuló befizetés volt.
11. **Az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** 2014. évi együttes összege 266,1 milliárd forint volt, amelynek nagyságrendjét a frekvenciahasználati

jogosultságok értékesítéséből származó 130,6 milliárd forint, valamint a részvényértékesítésből érkezett 41,8 milliárd forint határozta meg (ez utóbbi az uniós módszertan szerint nem minősül egyenlegjavító bevételnek). A további nagyobb összegű tételeket az osztalékbefizetések (35,6 milliárd forint), illetve az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítéséből származó bevételek (17,5 milliárd forint) jelentették. A 2014. évi bevétel 60,4 milliárd forinttal magasabb volt az egy évvel korábbinál, az eltérést alapvetően az említett frekvencia- és részvényértékesítési bevételek nagyságrendje eredményezi.

12. A költségvetés **kamatbevételei** 2014. évben 334,5 milliárd forintot tettek ki. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló követelések kamatából, valamint a devizában fennálló követelések kamatából. A forintban fennálló követelések 332,4 milliárd forint összegű kamatbevételt eredményeztek a költségvetésben. Ebből az MNB a Kincstári Egységes Számla (KESZ) után 29,1 milliárd forintot fizetett. A devizában fennálló követelések után 2,1 milliárd forint bevétel származott. A tárgyidőszaki bevételek összege 201,9 milliárd forinttal magasabb az előző évhez viszonyítva, ami alapvetően két tényezőre vezethető vissza: a forintban fennálló követelések kamatbevétele 209,2 milliárd forinttal magasabb, a devizában fennálló követelések kamatbevétele viszont 7,3 milliárd forinttal alacsonyabb lett az előző évnél.
13. Az **egyéb bevételek** összege december végéig 38,9 milliárd forintot tett ki, mely több mint kétszerese az előirányzatnak. Az eltérést elsősorban az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen elszámolt 9,9 milliárd forint, valamint az önkormányzati adósságkonszolidációhoz kapcsolódó biztosíték befizetése címen elszámolt 5,2 milliárd forint magyarázza. 2014-ben 10,9 milliárd forint bevétel származott a költségvetésnek a tőkekövetelések visszatérüléséből, ezen belül a külföld felé fennálló kormányhitelek visszafizetéseiből 0,3 millió forint, míg az ún. alárendelt kölcsöntőke-kötvények visszafizetése miatt 10,6 milliárd forint.
14. Az **egyéb uniós bevételeken belül** a behajtott vámbevételek és cukorágazati hozzájárulások Magyarországot illető 25%-aként 11,2 milliárd forint realizálódott, uniós támogatások utólagos megtérüléseként 17,5 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe.

B.

A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások a 2014. évben 283,6 milliárd forintot tettek ki, amely összeg mindössze 1,3%-kal haladja meg az azt megelőző évi teljesítés értékét. Az eltérés az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítése kiadási előirányzatának magasabb mértékű kifizetésére vezethető vissza, amely a támogatási programhoz kapcsolódóan az Eximbank Zrt. által bevezetett új termékek megnövekedett támogatási igényével magyarázható.
2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a magyar állam évente közszolgálati

hozzjárulást fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a **közszolgálati műsorszolgáltatás támogatása** címről a 2014. év folyamán 69,9 milliárd forint kifizetés történt.

3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások a 2014. évben 103,2 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 8,9%-kal haladja meg az azt megelőző évi teljesítés értékét. Az eltérés döntően a kedvezményes helyközi személyszállítási tevékenységhez kapcsolódóan igénybe vehető szociálpolitikai menetdíj-támogatás mértékének 2013. november 1-jétől hatályos, a korábbiakhoz képest magasabb értékével magyarázható.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások a 2014. évben 128,0 milliárd forintot tettek ki, ami 3%-kal kevesebb a 2013. évhez viszonyítva. Az eltérés több tényező együttes hatására vezethető vissza, egyrészt az árfolyam és a referenciahozamok változására, másrészt az árfolyamgát-konstrukciót igénybe vevők létszámának bővítésére.
5. A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A családi támogatásokra a 2014. évben összesen 421,0 milliárd forintot fordítottak, amely a 2013. évi kiadásoktól 3,2%-kal maradt el. Ebből családi pótlékra összesen 328,2 milliárd forintot utaltak át, szemben a 2013. évi 337,0 milliárd forinttal. A gyermekgondozási segélyre 59,9 milliárd forintot, a gyermeknevelési támogatásra pedig 12,7 milliárd forintot folyósítottak. (Az előző évi teljesítés ezen ellátások esetében 61,8 milliárd forint, illetve 13,9 milliárd forint volt.) A pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatásokra 2014-ben átutalt összeg megközelítette az 5,8 milliárd forintot. A 2014. évben a korhatár alatti ellátásokra összesen 173,4 milliárd forintot fordítottak, amely 50,1 milliárd forinttal kevesebb, mint az előző évben. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradékra 90,1 milliárd forintot, szolgálati járandóságra 83,3 milliárd forintot folyósítottak. A csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra a 2014. évben 63,8 milliárd forintot fizettek ki, meghaladva a 2013. évi 62,2 milliárd forintos folyósítást. Az emelkedést alapvetően a fogyatékosági támogatás januári emelése (2,4%) okozta. Így a 2014. évben a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő ellátások köréből a legnagyobb tétel továbbra is a fogyatékosági támogatásra és a vakok személyi járadékára fordított 33,3 milliárd forintos összeg. A politikai rehabilitációs és más nyugdíjkiegészítésekre 2014-ben összesen 14,7 milliárd forintot fizettek ki. A különféle jogcímen adott térítések 2014-ben összesen 24,7 milliárd forintot tettek ki,

szemben a 2013. évi 25,9 milliárd forinttal. Ebből nagyságrendileg kiemelkedett a közgyógyellátásra fordított 17,6 milliárd forint.

6. **A költségvetési szervek kiadásai** a 2014. évben 4057,3 milliárd forintot tettek ki, amely 5,2%-kal haladta meg az előző évben teljesült kiadásokat (3858,2 milliárd forint). A két év kiadásai közötti eltérést egyrészt a 2013 szeptemberétől megvalósuló pedagógus-béremelés hatásai, másrészt 2013. április 1-jétől a volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai magyarázzák. Az intézmények éves kiadásából 2307,7 milliárd forint volt a személyi juttatásokra és munkaadókat terhelő járulékokra és a szociális hozzájárulási adókra kifizetett összeg. Ezen időszakban dologi kiadásokra 1290,5 milliárd forintot, beruházásokra pedig 237,7 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a felújítások, az ellátottak pénzbeli juttatásai, az egyéb működési és felhalmozási célú kiadások alkották. A 2014. évi törvényi előirányzattól való jelentős eltérés az engedélyezett maradvány-felhasználásoknak, valamint a központi tartalék-előirányzatokból történő átcsoportosításoknak köszönhető.
7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak** 2014. évi teljesítése 1098,4 milliárd forintot tett ki, amely 24,5%-kal magasabb, mint az előző évben keletkezett összeg (a 2013. évben 882,3 milliárd forint). A 2014. évi teljesítésből az alábbi tételek emelhetők ki: 207,1 milliárd forint kifizetés normatív finanszírozásra (közoktatási célú humán szolgáltatások és kiegészítő támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás, illetve tankönyvtámogatás), 110,8 milliárd forint kiutalás az „Autópálya rendelkezésre állási díj” törvénysorról, 86,9 milliárd forint kifizetés a szociális célú humán szolgáltatások támogatására, 46,2 milliárd forint kifizetés az FM folyó kiadások és jövedelemtámogatások törvényi sorról, 38,1 milliárd forint kifizetés a megváltozott munkaképességűek támogatására, valamint 37,7 milliárd forint a kormányhatározatok alapján történt maradványutalások összege.
8. A 2014. évben **a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásaiból** a kedvezményezettek részére összesen 2206,2 milliárd forint kifizetés történt, amely 239,5 milliárd forinttal haladta meg a 2013. évben teljesített kifizetést. A növekedéshez leginkább a strukturális kiadások járultak hozzá, amelyek döntő részét a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret programjai (1897,7 milliárd forint) tették ki, azon belül továbbra is a közlekedési (637,4 milliárd forint), környezeti és energetikai (386,2 milliárd forint) projektek kifizetései voltak számottevőek. A vidékfejlesztési támogatások, ezen belül az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program címen az évben összesen 268,7 milliárd forint összegű kiadás történt, itt az I. tengely (Mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességének javítása) teljesített a legjobban.
9. Az **elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen a 2014. évi adatok alapján 119,7 milliárd forint került átutalásra a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.

10. **A társadalombiztosítási ellátásokhoz nyújtott garancia és hozzájárulás** (a különféle jogcímen adott térítések között lévő, az egészségügyi feladatok ellátásával kapcsolatos hozzájárulás nélkül) céljából 2014-ben összesen 892,1 milliárd forintot fizettek ki, szemben az előző évi 986,6 milliárd forintos támogatással. Míg a 2013. évi összeg az Egészségbiztosítási Alap 961,8 milliárd forintos és a Nyugdíjbiztosítási Alap 24,8 milliárd forintos támogatásából tevődött össze, a 2014. évi hozzájárulás majdnem teljes egészében az Egészségbiztosítási Alaphoz került. Az Egészségbiztosítási Alap 2014. évi, 892,1 milliárd forintot megközelítő költségvetési hozzájárulása 7,2%-kal maradt el az előző évben átutalt összegtől. 2014-ben az Egészségbiztosítási Alap járulék címen átadott pénzeszközként 370,4 milliárd forint támogatásban részesült, amely 5,9 milliárd forinttal kevesebb a 2013. évben juttatott összegnél. Ez a támogatás a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek (nyugellátásban részesülők, kiskorúak, felsőfokú tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett egészségügyi szolgáltatási járulék forrásául szolgál. Az alap a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére 2014-ben 335,7 milliárd forint támogatásban részesült, elmaradva az előző évi 349,3 milliárd forintos költségvetési hozzájárulástól. A 2014. évi Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggő hozzájárulás 92,2 milliárd forintot tett ki, szemben a 2013-ban átutalt 162,5 milliárd forinttal. Az Egészségbiztosítási Alap kiegyensúlyozására szolgáló hozzájárulás (kiadások támogatására pénzeszközátadás) 93,6 milliárd forintos összege viszont meghaladta a 2013. év 73,6 milliárd forintos támogatását. (Az alap költségvetési egyensúlyának biztosításával összefüggésben ezen támogatás teljesítése ugyanakkor 16,2 milliárd forinttal kevesebb a törvényi előírázatnál.) Mind a két alap igazgatási szervei (2013-ban és 2014-ben is) dolgozóik kompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásaikra kis összegű támogatásokban részesültek a központi költségvetés céltartalékaiból, a fennmaradó részt az e célra fordított összegek teszik ki.
11. **A helyi önkormányzatok támogatása** a 2014. évben összesen 723,6 milliárd forintban teljesült, amely 48,8 milliárd forinttal magasabb az előző évhez viszonyítva. Az eltérés okai a következők: a helyi önkormányzatok 2014. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 715,9 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2013. évi támogatást jelentősen meghaladta. (Ennek közel felét a pedagóguséletpálya-modell bevezetésének forrása jelenti). Ezen belül a belső szerkezeti változások következtében közel 50 milliárd forinttal nőtt a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása jogcím 2014. évi előírázata, főként a pénzbeli szociális ellátásokhoz történő hozzájárulások (beszámítás) e soron történő figyelembevétele miatt. Továbbá az önkormányzatok által felhasználható központosított előírázatok számos új jogcímmel bővültek, ennek következtében a 2014. évi előírázat 36,6 milliárd forinttal magasabb az előző évihez képest. Emellett azonban a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásaira 6,9 milliárd forinttal kevesebb támogatás jutott 2014-ben, részben a szerkezetátalakítási tartalék jogcímenek ágazati finanszírozási támogatásokba való beépülése miatt.

A januártól decemberig terjedő időszakban az alábbi jelentősebb tételek kifizetése történt meg:

- a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása címről 544,8 milliárd forint, ezen belül:
 - = a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása, hozzájárulás a pénzügyi szociális feladatokhoz és beszámítás alcímen 170,8 milliárd forint,
 - = a települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatására 155,2 milliárd forint,
 - = a települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatására 189,5 milliárd forint,
 - = a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatására 29,3 milliárd forint;
 - a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok címről 85,2 milliárd forint;
 - a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai címről 21,5 milliárd forint;
 - a vis maior támogatás címről 5,0 milliárd forint;
 - a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2014. évi kompenzációjára 9,9 milliárd forint;
 - további új jogcímekekre 57,2 milliárd forint.
12. A **támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez** kiadási tétel összege a 2014. évben 68,8 milliárd forintot tett ki. Az önkormányzatok adósságkonszolidációja során 200 millió forint összeghatár alatti ügyletek esetén a konszolidáció törlesztési célú támogatással valósult meg. Ennek fedezetéül a 2014. évi központi költségvetés XLII. „A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai” fejezet 38. „A települési önkormányzatok adósságkonszolidációjához kapcsolódó állami támogatások” jogcímén 64,0 milliárd forintos, felülről nyitott előirányzat lett létrehozva.
13. A **kamatkiadásokra** 2014. évben 1345,9 milliárd forintot fordított a költségvetés. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló adósság kamatából, valamint a devizában fennálló adósság kamatából. A forintban fennálló adósság 979,6 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 780,1 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 151,5 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkiadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz, 366,3 milliárd forinttal terhelve a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (325,5 milliárd forint). A devizahitelek kamata 40,8 milliárd forintot tett ki. A kamatkiadások az előző évhez viszonyítva 5,3%-kal nőttek.
14. A **társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és a pártalapítványok működésének támogatására szolgáló összegeket, valamint a kampányköltségek fedezetét jelentő „felülről nyitott” előirányzatot. A mérlegsorról a 2014. évben 10,8 milliárd forint kifizetés történt.
15. A **kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron december végéig 4,5 milliárd forint kiadás teljesült. Ezen belül pénzügyi kárpótlásra 1,7 milliárd forintot, az

1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 2,7 milliárd forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 72,7 millió forintot fizettek ki.

16. Az **állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2014-ben 18,9 milliárd forint kiadást jelentett, melyből 12,6 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák miatti kifizetés. Ez utóbbi nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezési ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. 3,6 milliárd forint kiadás merült fel az állami háttérű Mehib Zrt. biztosítási tevékenységének fizetési kötelezettsége miatt, melyből közel 3 milliárd forint kiadás a kazah BTA Bank fizetéképtelenségének eredménye. A lakáskezességek beváltása miatti kiadás mintegy 2,7 milliárd forint költségvetési kifizetést eredményezett. A 2014. évi adatok – a kezességbeváltások összetételének változatlansága mellett – 8,1 milliárd forinttal kedvezőbb képet mutatnak az egy évvel korábbi időszakhoz képest.
17. Az **egyéb kiadások** összege december végéig 134,6 milliárd forint volt. Ezen belül kiemelendő az adósságszolgálati járulékos kiadások 101,1 milliárd forintot kitevő összege. Ez utóbbi több mint 40%-kal haladja meg az előző évi hasonló időszaki kiadásokat. Ennek oka, hogy 2013 márciusától kezdődően pénzügyi tranzakciós illeték terheli a járulékos kiadások elszámolásait. Az egyéb kiadásokon belül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként 2014-ben 8,8 milliárd forintot fizetett a költségvetés. E kifizetések hazánk nemzetközi szervezetekben való tagságával kapcsolatos tagdíj-befizetésekből származnak. A legjelentősebb tételeket az Európai Beruházási Bank (EIB) és a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank (Világbank) részére történő kifizetések képezték.
18. A **hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron a 2014. évben teljesített kiadás 290,9 milliárd forint volt.
19. Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** 2014. évi halmozott összege 398,7 milliárd forint volt, amelynek közel 60%-át (233 milliárd forint) a társasági vagyon vásárlására és tőkeemelés útján történő növelésére fordított kifizetések teszik ki. Az ingatlanvagyon növelésére (ingatlan- és termőföld-vásárlásokra, ingatlan-beruházásokra) 64,0 milliárd forintot fordított az állam (beleértve a Nemzeti Eszközkezelő számára biztosított 37,0 milliárd forintot is). Az állami tulajdonú társaságok támogatása is kiemelkedő mértékű (18,5 milliárd forint) volt 2014-ben. Az állami vagyongazdálkodás kiadásainak nagyságrendjét befolyásolta még a termőföldek után fizetett 10,8 milliárd forint összegű életjáradék, az ún. Richter-kötvény közel 10 milliárd forintos kamata, a környezetvédelmi projektekre nyújtott 8,9 milliárd forint, az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer bevezetéséhez szükséges fejlesztések 8,6 milliárd forintos támogatása, a Holokauszt Gyermekekéjének Emlékhelye beruházás érdekében folyósított 6,2 milliárd forint összegű támogatás. A 2014. évi kiadások 138,4 milliárd forinttal haladták meg az egy évvel korábbit, a többlet a cégvásárlások következménye.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok 2014. évi többlete 5,7 milliárd forint lett. Az egyenleg a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 35,6 milliárd forintos, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 19,7 milliárd forintos, a Nemzeti Kulturális Alap 2,1 milliárd forintos, a Bethlen Gábor Alap 0,2 milliárd forintos többletéből, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 51,5 milliárd forintos, a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja 0,4 milliárd forintos hiányából alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok többlete az előző évhez képest alacsonyabb lett.

2. A bevételek alakulása

Az alapok összes bevételei 140,2 milliárd forinttal alacsonyabban teljesültek az előző évhez viszonyítva. A bevételeken belül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Társadalmi Megújulás Operatív Program intézkedéseinek bevételei maradtak el. Ugyanakkor a 2013. évi összes bevételt növelte a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapjának nyújtott támogatás összege.

3. A kiadások alakulása

Az alapok összes kiadásai 94,2 milliárd forinttal alacsonyabban teljesültek az előző év azonos időszakához képest. A 2013. évi összes kiadást növelte a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapjának kiadása.

III.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK GAZDÁLKODÁSA

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az alap 5,7 milliárd forint többlettel zárta az évet, amely 159,9 milliárd forint bevételi többlet és 154,2 milliárd forint kiadási többlet eredője. Az előző évben 1,3 milliárd forintos többletet mutatott az alap költségvetése.

2. A bevételek alakulása

Az előzetes teljesítési adatok szerint a 2014.évi bevételek, 159,9 milliárd forinttal meghaladva az előirányzatot, 3124,5 milliárd forintban teljesültek. 2013-ban az alap bevétele 3016,0 milliárd forint volt.

A 2014. évi bevételek döntő részét (99%-át) a szociális hozzájárulási adó és biztosítotti járulék adta. Ezek együttes összege 3092,9 milliárd forintot tett ki, az előirányzathoz viszonyított többlet 169,3 milliárd forint, a bázis időszakhoz viszonyított növekedés 5,9% volt.

Az egyéb járulékok és hozzájárulások képezik az összes bevétel csekély hányadát, 0,5%-ot. Ezek összege 14,3 milliárd forint volt, ami az éves előirányzat 85,9%-a. Ide tartozik az egyszerűsített foglalkoztatás utáni befizetés, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap általi megtérítés és a megállapodás alapján fizetők járuléka. A 2013. évi adattal történő összehasonlítás nem értelmezhető, mivel akkor még a karkedvezmény-biztosítási járulékbefizetés is ide tartozott, ami 2014-ben már a költségvetés közvetlen bevétele.

Késedelmi pótlékból és bírságból 11,8 milliárd forint bevétel származott, ez az összes bevétel 0,4%-a. Az összehasonlított időszakban közel azonos összegű volt az ezen a jogcímen befolyt bevétel (11,4 milliárd forint).

Az egyéb bevételek összege 5,5 milliárd forint volt, ennek hozzávetőleg fele működési célú bevétel. A bázisidőszaki adathoz való hasonlítás a halálozás miatt visszaérkezett ellátások elszámolásának a tárgyévtől történő változása miatt nem értelmezhető.

3. A kiadások alakulása

Az előzetes teljesítési adatok alapján az alap 2014. évi kiadásai – 154,3 milliárd forinttal meghaladva az előirányzatot – 3118,9 milliárd forintban teljesültek. Az előző évi teljesítéshez viszonyított növekedés 3,5% volt.

A kiadások legjelentősebb tételét képező nyugellátási kiadások (2916,3 milliárd forint) 77,8 milliárd forinttal haladták meg az előző év kiadásait. A nyugdíjkiadások tartalmazzák a 2014. évi költségvetési törvényben előírt, januárban végrehajtott 2,4%-os nyugdíjemelés (68,1 milliárd forint) és az állományváltozás, cserélődés hatásait (9,7 milliárd forint). A teljesítési arány kismértékben, 1,1 százalékponttal alatta maradt az éves előirányzatnak, aminek egyik oka az öregségi nyugdíjkorhatár 62-ről 62,5 évre emelése, ezáltal az új megállapításoknak az év utolsó harmadára koncentrációja a 2014. évben.

Az alapkezelő által felhasznált működési kiadások összege – megközelítőleg 1 milliárd forinttal meghaladva az előirányzatot – 11,6 milliárd forintot tett ki. 2013-ban a nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek kiadása 12,2 milliárd forint volt.

Az alap 2014. évi egyéb kiadásai (6,2 milliárd forint, ennek mintegy 2/3-a postaköltség) 1,6%-kal haladták meg az éves előirányzatot, ez 0,7 milliárd forinttal több a 2013. évi kiadásoknál.

A Nyugdíjbiztosítási Alap 2014. évi költségvetési befizetése összesen 184,7 milliárd forintot tett ki, melyből 183,4 milliárd forint a 2014. évi költségvetési törvény 26. § (5) bekezdésében előírt, az alap kiegyensúlyozását szolgáló befizetés, 1,3 milliárd forint pedig a 2013. évi zárszámadási törvény 18. §-ában előírt, az alap 2013. évi többletének a rendezésére irányuló befizetés volt.

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az alap 2014. évi költségvetése a bevételek és a kiadások egyezőségét irányozta elő, a teljesítés ennek megfelelően alakult azzal, hogy mind a bevételi, mind a kiadási főösszeg 22,9 milliárd forinttal meghaladta a tervezett összeget.

2. A bevételek alakulása

A szociális hozzájárulási adóból és járulékokból – ez utóbbi tartalmazza a munkáltatói és biztosított egészségbiztosítási járulékot – származó bevétel 694,8 milliárd forint volt. Ez 47,4 milliárd forinttal haladta meg az előirányzatot, az összes bevételen belüli arány 36,4%.

Az egyéb járulékok és hozzájárulások összege – mely tartalmazza többek között az egészségügyi szolgáltatási járulékot és a munkáltatói táppénz-hozzájárulást is – 45,1 milliárd forintot tett ki, az előirányzathoz viszonyított többlet 0,6 milliárd forint volt.

Az egészségügyi hozzájárulásból mintegy 152,9 milliárd forint bevételhez jutott az alap, amely 4,6 milliárd forinttal maradt el az előirányzattól, az előző évi teljesítést azonban 14,2 milliárd forinttal haladta meg.

Az alap összes bevételeinek 47,1%-a, 897,3 milliárd forint költségvetési támogatás és térítés. A teljesítés 25,5 milliárd forinttal maradt el az előirányzattól, mivel a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezete 9,3 milliárd forinttal, az alap költségvetésének egyensúlyban tartása pedig 16,2 milliárd forinttal kevesebb pénzeszközátvételt igényelt.

Az egyéb bevételek összege 113,4 milliárd forintot tett ki, az előirányzathoz viszonyított többlet 4,9 milliárd forint volt. Ebbe a bevételi csoportba tartoznak a gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetései, ennek összege 57,4 milliárd forint volt. Itt jelenik meg többek között a baleseti adó, melynek teljesítése 23,8 milliárd forint és a népegészségügyi termékadó 20,0 milliárd forint összegben. Az előirányzathoz viszonyítva a két adóból összességében 1,8 milliárd forint többletbevétel keletkezett.

3. A kiadások alakulása

Az alap kiadásainak 29,3%-át a pénzbeli ellátásokra fordított (559,0 milliárd forint) összeg adta. Ebből a rokkantsági, rehabilitációs ellátások összege 335,5 milliárd forint volt, amely az előirányzathoz viszonyítva 9,5 milliárd forinttal kevesebb. A pénzbeli ellátások közé tartozó gyermekgondozási díjra 104,5 milliárd forintot, míg táppénzre 68,0 milliárd forintot fordított az alap. Az előbbi ellátás 1,9 milliárd forinttal elmaradt az előirányzattól, az utóbbi ellátás pedig közel 5 milliárd forinttal haladta meg a tervezett értéket. A terhességi-gyermekágyi segély összege 41,3 milliárd forintot tett ki, ami 3,8 milliárd forinttal haladta meg az előirányzatot.

A kiadások 69,5%-át a természetbeni ellátások kiadásai tették ki. A teljesítés 1325,5 milliárd forint volt, ami a törvényi előirányzatnál közel 27 milliárd forinttal több.

A gyógyító-megelőző ellátásra kifizetett összeg 945,6 milliárd forintot tett ki, az előirányzathoz viszonyított – kormánydöntésen és miniszteri átcsoportosításon alapuló – többlet 13,8 milliárd forint volt. December hónapban a „normál” finanszírozáson kívül 10,0 milliárd forint többletforráshoz jutott az egészségügy a beszerzésre kerülő tételes elszámolású gyógyszerek, eszközök és implantátumok biztosításával.

A gyógyszer-támogatásokra kifizetett összeg 302,3 milliárd forint volt, amely az eredeti előirányzatot 8,2 milliárd forinttal haladta meg. A gyógyászati segédeszköz támogatásra 55,9 milliárd forintot használt fel az egészségbiztosítás, ami 4,6 milliárd forinttal több, mint az eredeti előirányzat.

Az alapkezelő működési kiadásai 9,6 milliárd forintot tettek ki, az előirányzat feletti többlet 0,7 milliárd forint.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága december végéig 1882,5 milliárd forinttal növekedett, amit négy tényező eredményezett. Az első tényező a központi költségvetés hiányát finanszírozó nettó kibocsátás, mely 2014-ben 727,2 milliárd forint volt. A második tényező a február hónapban megvalósult, 401,7 milliárd forint összegű önkormányzati és a június hónapban megvalósult, 35,0 milliárd forint összegű MÁV-hitel adósságátvállalás, melyek miatt elsősorban a központi költségvetés devizaadóssága, kisebb részben a forintadósság emelkedett összesen 436,7 milliárd forint összegben. Államháztartási szinten a 401,7 milliárd forint összegű önkormányzati adósságátvállalás nem emelte az államadósságot, mivel csupán az államháztartás egyik alrendszerétől a másikhoz került át. A harmadik tényező a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett jelentős gyengülése, ami miatt az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értéke 534,3 milliárd forinttal emelkedett. A negyedik tényező a deviza keresztárfolyamok jelentős változása, ami az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betétállományokat növelte 193,9 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint december végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

(Mrd Ft)	2013		2014		Változás	
	záró	%	december	%	Mrd Ft	százalékpont
<i>Deviza</i>	8 904,9	40,5	8 957,9	37,5	53,0	-3,0
Állampapír	6 169,3	28,1	6 793,6	28,4	624,2	0,4
Hitel	2 735,6	12,4	2 164,3	9,1	-571,3	-3,4
<i>Forint</i>	12 976,4	59,0	14 612,0	61,2	1 635,6	2,2
Állampapír	12 372,8	56,2	13 988,7	58,6	1 615,9	2,3
Hitel	603,6	2,8	623,3	2,6	19,7	-0,1
<i>Összesen</i>	21 881,4	99,5	23 569,9	98,7	1 688,6	-0,8
Egyéb kötelezettségek	117,3	0,5	311,2	1,3	193,9	0,8
<i>Mindösszesen</i>	21 998,6	100,0	23 881,1	100,0	1 882,5	0,0

A **központi költségvetés devizaadóssága** december végéig 53,0 milliárd forinttal 8957,9 milliárd forintra nőtt az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság a belföldi devizakötvény-kibocsátás következtében 498,8 milliárd forinttal, a külföldi devizakötvény-kibocsátás miatt 678,8 milliárd forinttal, devizahitel-átvállalás következtében 294,1 milliárd forinttal, devizahitel-felvétel miatt 48,1 milliárd forinttal nőtt, ugyanakkor a devizaadósság törlesztése 1991,5 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság az árfolyamváltozás következtében 524,6 milliárd forinttal nőtt, és bruttó módon számítva a teljes adósság 37,5%-át tette ki december végén. A devizaadósság összege változatlan devizaárfolyam mellett jelentős mértékben, 471,7 milliárd forinttal csökkent volna 2014-ben.

A teljes adósság 28,4%-át kitevő **devizakötvények** esetében márciusban egy 2,0 milliárd dollár értékű, 10 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra került sor 452,5 milliárd forint értékben és egy 1,0 milliárd dollár értékű, 5 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra 226,3 milliárd forint értékben. Figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepdedési kötvény 498,8 milliárd forint összegű értékesítését, a 925,9 milliárd forint értékű devizakötvény-törlesztést és a 372,6 milliárd forintos árfolyamvesztést, a devizakötvény-adósság 6793,6 milliárd forintot tett ki december végén, amely a 2013. év végéhez képest 624,2 milliárd forint növekedést jelent.

A **közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek** – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 9,1%-át tették ki december végén. A vizsgált időszak alatt a külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 294,1 milliárd forint önkormányzati adósságátvállalás, 48,1 milliárd forint projektfinanszírozó hitelfelvétel az EIB-től, 1065,6 milliárd forint törlesztés és 152,0 milliárd forint árfolyamvesztés következtében 571,3 milliárd forinttal csökkent, és 2164,3 milliárd forintot tett ki.

A költségvetés forintadóssága december végéig 1635,6 milliárd forinttal nőtt, és 14 612,0 milliárd forintot ért el.

A forinthitelek állománya a vizsgált időszakban 107,6 milliárd forint önkormányzati és 35,0 milliárd forint MÁV-hitelátvállalás, 128,4 milliárd forint projektfinanszírozó hitelfelvétel, 251,3 milliárd forint törlesztés következtében összességében 19,7 milliárd forinttal nőtt. Így a központi költségvetés forinthitel állománya december végén 507,5 milliárd forint értékű nemzetközi fejlesztési intézet felé és 115,8 milliárd forint belföldi hitelező felé fennálló hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 58,6%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 1615,9 milliárd forinttal, 13 988,7 milliárd forintra nőtt december végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 1259,2 milliárd forintos, a lakossági állampapírok 722,6 milliárd forintos növekedésének és a diszkontkincstárjegyek 316,3 milliárd forintos csökkenésének a következménye. A nem piaci államkötvények állománya 49,5 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A lakossági állampapírokon belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 100,9 milliárd forinttal nőtt, a december végi állomány 1089,0 milliárd forint volt. A féléves kincstárjegy állománya 7,6 milliárd forintos növekedés következtében 28,8 milliárd forintra emelkedett december végére. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek*, valamint az *1 éves Kincstári Takarékjegy Plusz* együttes állománya összesen 20,4 milliárd forinttal, 355,1 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható, inflációhoz kötött kamatozású *Prémium Magyar Államkötvény* és a március hónapban bevezetett változó kamatozású *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2014. december végén 584,9 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 927,8 milliárd forintot tett ki. A 2013 decemberétől kibocsátott Babakötvényből december végéig 8,8 milliárd forint összegben került sor értékesítésre, így a Babakötvény állománya elérte a 10,3 milliárd forintot. December végén a lakossági állampapírok állománya 2411,1 milliárd forintot tett ki, ami 722,6 milliárd forint növekedést jelent 2013. december vége óta.

A külföldi befektetők állampapír-állománya decemberben 73,9 milliárd forinttal csökkent. A hó végi 4873,2 milliárd forintos állampapír-állomány 120,9 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2013. december végi állománynál. A külföldi állomány 3,3%-a, 158,4 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 96,7%-a, 4714,8 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje december végén 4,84 év volt.

A deviza államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swapműveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az ezen jogcímen elhelyezésre kerülő betét azt mutatja, hogy a nem euróban kibocsátott devizakötvények értéke mennyivel növekedett volna az államadósságon belül az eurókötvényekhez képest, ha nem lett volna átváltva arra. Az elmúlt években az egyéb

devizák (főként az USD, illetve a CHF) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. Ezen betétek a devizakötvények lejárateival fokozatosan kivezetésre fognak kerülni, ami együtt jár a tényleges törlesztéskor a jelen állapot szerint mintegy 10% körüli megtakarítással. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 193,9 milliárd forinttal nőtt, és december végén 311,2 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A *diszkontkincstárjegyek decemberi aukcióin* a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,9-ről 2,2-re csökkent. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 3,3-ről 2,8-re mérséklődött.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó decemberi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 9 bázisponttal csökkent, és 1,53%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* decemberi aukcióján a kialakult átlaghozam 1,76% lett, amely 6 bázisponttal magasabb a novemberi értéknél.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 2 bázisponttal 2,58%-ra csökkent az utolsó novemberi aukción kialakult átlaghozamhoz viszonyítva, az *5 éves kötvény* utolsó decemberi aukcióján az átlaghozam 3,03%-ot ért el, ami 6 bázispontos emelkedést jelent a novemberi aukcióhoz képest, a *15 éves kötvény* 3,82%-os átlaghozama 44 bázisponttal alacsonyabb az utolsó októberi aukción kialakult átlaghozamnál. *10 éves kötvényaukció* decemberben nem volt.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve a 3 és 6 hónapos lejáraton 10-21 bázisponttal csökkent, a 15 éves lejáraton stagnált, míg a többi lejáraton 8-18 bázisponttal nőtt a referenciahozam. A jegybank Monetáris Tanácsa decemberben a 2,10%-os jegybanki alapkamat szinten tartása mellett döntött.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 21 bázisponttal 1,43%-ra, a 6 hónapos hozam 10 bázisponttal 1,54%-ra csökkent, a 12 hónapos hozam 12 bázisponttal 1,80%-ra emelkedett. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 18 bázisponttal 2,72%-ra, az 5 éves hozam 18 bázisponttal 3,15%-ra, a 10 éves hozam 8 bázisponttal 3,60%-ra nőtt, a 15 éves hozam 3,83%-on stagnált.

